

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Органи державної влади,
органи місцевого самоврядування,
установи, організації, підприємства
та інші суб'єкти сфери публічних
закупівель

*Щодо змін, внесених до порядку закупівель
у період воєнного стану*

Міністерство економіки України у зв'язку з набранням чинності з 29.06.2022 постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 723 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822 і від 28 лютого 2022 р. № 169” (далі - постанова № 723)”, якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 169 “Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану” (далі - постанова № 169), на численні звернення суб'єктів сфери публічних закупівель щодо порядку здійснення закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану, повідомляє.

Щодо застосування закупівельного законодавства

Згідно зі статтею 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

При цьому відповідно до статті 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Кудін Денис Ігорович**

Сертифікат 4FD4BFDE9E1BAF3A0400000575000008FDE0000

Дійсний з 25.11.2021 16:52:59 по 25.11.2023 16:52:59

Мінекономіки

3323-04/50213-06 від 19.07.2022 17:05

інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Водночас, виходячи зі статті 64 Конституції України, конституційні права і свободи людини і громадянина можуть бути обмежені в умовах воєнного або надзвичайного стану.

Зміст правового режиму воєнного стану, порядок його введення та скасування, правові засади діяльності органів державної влади, військового командування, військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій в умовах воєнного стану, гарантії прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб визначено Законом України “Про правовий режим воєнного стану”.

Згідно з частиною першою статті 1 цього Закону воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

При цьому правовою основою введення воєнного стану відповідно до частини першої статті 2 цього Закону є Конституція України, цей Закон та указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України.

Правові режими надзвичайного та воєнного станів в Україні запроваджені Указами Президента України “Про введення надзвичайного стану в окремих регіонах України” від 23.02.2022 № 63/2022 та від 24.02.2022 № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні” (зі змінами) відповідно.

У свою чергу, статтею 117 Конституції України визначено, що Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання.

З урахуванням вищезазначеного, Кабінетом Міністрів України прийнято низку нормативно-правових актів, які регулюють питання здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, у тому числі для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану.

При цьому Закон України “Про публічні закупівлі” (далі – Закон), який визначає правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об’єднаних територіальних громад, є чинним.

З огляду на зазначене, замовник має використовувати відповідні нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, прийняті в умовах воєнного стану, для цілей забезпечення необмеженого кола потреб, які при цьому об’єктивно пов’язані з виконанням повноважень та/або вжиттям необхідних заходів під час дії особливого правового режиму.

Натомість закупівлі, здійснення яких не потребує використання особливих механізмів закупівель, нерозривно пов’язаних із введенням воєнного стану, мають проводитись з дотриманням вимог Закону.

Щодо планування закупівель за предметом по сумах та відображення їх у річному плані

Згідно з підпунктом 2 пункту 1 постанови № 169 переліки та обсяги закупівель товарів, робіт і послуг визначаються рішенням замовників/державних замовників, що здійснюють такі закупівлі.

При цьому вартість закупівлі визначається на момент її здійснення, виходячи з наявної поточної потреби.

Особливістю закупівель в умовах воєнного стану, у тому числі тих, що здійснюються шляхом використання електронної системи закупівель, із застосуванням електронного каталогу та/або із застосуванням порядку проведення спрощених закупівель, є те, що інформація про такі закупівлі не включається в річний план.

Механізм планування закупівель, встановлений статтею 4 Закону, не застосовується до закупівель, що здійснюються у відповідності до постанови № 169.

Тому, у разі використання постанови № 169 замовник має скласти перелік та відобразити необхідний обсяг закупівель, затвердити їх відповідним рішенням (наприклад, наказом) та здійснювати закупівлі у один із способів, який передбачає постанова № 169.

Таким чином, всі закупівлі, які здійснюються згідно з постановою № 169, мають бути відображені у переліку.

При цьому складання річного плану закупівель або внесення відповідних змін до нього не стосується закупівель, які проводяться згідно з постановою № 169.

Щодо способів здійснення закупівель згідно з постановою № 169

Відповідно до абзацу третього підпункту 1 пункту 1 постанови № 169 замовники (крім тих, що визначені в абзацах першому та другому цього підпункту) здійснюють публічні закупівлі, вартість яких становить або перевищує 50 тис. гривень, із використанням електронного каталогу та/або порядку проведення спрощених закупівель, встановленого Законом України “Про публічні закупівлі”.

Порядок формування та використання електронного каталогу регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822 “Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу”.

Отже, закупівлі через електронний каталог є у наведеному випадку альтернативою порядку проведення спрощених закупівель і можуть використовуватись для придбання товарів.

При цьому у разі необхідності здійснення закупівель в умовах воєнного стану, керуючись постановою № 169, замовник самостійно визначає спосіб придбання у залежності від наявних обставин та можливостей у конкретному випадку.

У разі, якщо товар представлений у електронному каталозі, замовник може здійснити придбання без використання порядку проведення спрощених закупівель.

Натомість у разі коли у профілі товару електронного каталогу розміщено дві або більше пропозиції щодо товару від постачальників, замовник здійснює відбір постачальника шляхом запиту ціни пропозицій постачальників, якщо вартість товару становить або перевищує 200 тис. гривень.

Водночас у разі якщо існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв’язку із виникненням об’єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення спрощеної закупівлі або використання електронного каталогу, то таке придбання здійснюється замовником шляхом укладення договору згідно з абзацом сьомим підпункту 1 пункту 1 постанови № 169.

Щодо граничних обмежень

Виходячи з абзацу третього підпункту 1 пункту 1 постанови № 169 із використанням електронного каталогу та/або порядку проведення спрощених закупівель замовники здійснюють публічні закупівлі вартість яких дорівнює або перевищує 50 тис. гривень.

При цьому постанова № 169 не містить обмежень за граничною вартістю закупівлі, за якої може використовуватися спрощена закупівля або електронний каталог.

Якщо вартість закупівлі є меншою ніж 50 тис. гривень, то замовник може (за бажанням) здійснити публічну закупівлю з використанням електронної системи закупівель, у тому числі з використанням електронних каталогів, або без використання електронної системи закупівель. Водночас така закупівля згідно постанови № 169 не потребує оприлюднення в електронній системі закупівель звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

Щодо договору, його умов, їх зміни та строку дії

Підпунктом 1-1 пункту 1 постанови № 169 встановлено, що договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного та Господарського кодексів України (далі - ЦКУ, ГКУ).

Згідно зі статтею 180 ГКУ господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода. При укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору. Умови про предмет у господарському договорі повинні визначати найменування (номенклатуру, асортимент) та кількість продукції (робіт, послуг), а також вимоги до їх якості.

З огляду на це, обмеження, визначені статтею 41 Закону, не застосовуються до договорів про закупівлі, які укладаються відповідно до постанови № 169. Тому умови договору про закупівлю визначаються замовником самостійно та погоджуються сторонами з дотриманням вимог ЦКУ та ГКУ.

При цьому у разі необхідності внесення змін до договору, такі зміни вносяться сторонами, керуючись ЦКУ та ГКУ. Так, статтею 651 ЦКУ

встановлено, що зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом. Порядок зміни та розірвання господарських договорів визначено у статті 188 ГКУ.

Разом з тим згідно статті 631 ЦКУ строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки відповідно до договору.

Водночас замовникам при укладенні договорів відповідно до постанови № 169 слід враховувати, що у зв'язку із триваючою збройною агресією проти України строк дії воєнного стану в Україні продовжено на 90 діб (тобто до 23 серпня 2022 року) у відповідності до Указу Президента України від 17 травня 2022 року № 342/2022 “Про продовження строку проведення загальної мобілізації”.

При цьому замовники можуть передбачати (за потреби) можливість продовження строку дії договору у разі продовження строку дії воєнного стану та зазначати, що договір є обов'язковим до повного виконання зобов'язань сторонами у повному обсязі.

Щодо звітування

Згідно з підпунктом 3 пункту 1 постанови № 169 під час здійснення закупівель, передбачених підпунктом 1 цього пункту, без використання електронної системи закупівель замовники повинні відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі” дотримуватися таких принципів здійснення публічних закупівель, як максимальна економія, ефективність; запобігання корупційним діям і зловживанням.

За результатами їх здійснення в електронній системі закупівель за умови, що вартість закупівлі становить або перевищує 50 тис. гривень, замовник/державний замовник оприлюднює звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, договір про закупівлю, а також всі додатки та зміни до нього після його укладення, але не пізніше ніж через 70 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях. Вимога щодо оприлюднення не застосовується до договорів, які містять інформацію з обмеженим доступом.

Так, рішення про те, у який строк оприлюднювати таку інформацію, приймається замовником самостійно, але не пізніше ніж через 70 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях.

При цьому зазначаємо, що постановою № 169 не встановлено вимог щодо оприлюднення звіту про виконання договору про закупівлю.

Щодо переліку виключень

Постанова № 169 в редакції постанови № 723 містить широкий перелік виключень, що прямо передбачає (за потреби у разі наявності відповідних обставин) право здійснити закупівлю без застосування спрощеної закупівлі та/або електронного каталогу.

Крім того, звертаємо увагу замовників, що, зокрема, без застосування спрощеної закупівлі та/або електронного каталогу може здійснюватись придбання товарів, робіт або послуг, вартість яких становить або перевищує 50 тис. гривень у разі, якщо:

- інформація, що має бути оприлюднена в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, належить до інформації з обмеженим доступом або її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці України та/або громадській безпеці і порядку;

- замовник перебуває в районі воєнних (бойових) дій на момент прийняття рішення про здійснення закупівлі або її здійснення;

- відсутня технічна можливість використання електронної системи закупівель, яка має бути документально підтверджена замовником;

- існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв'язку із виникненням об'єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення спрощеної закупівлі або застосування електронного каталогу;

- відмінено спрощену закупівлю через відсутність учасників, у тому числі за лотом;

- здійснюється закупівля товарів, робіт і послуг для забезпечення функціонування об'єктів критичної інфраструктури.

Рішення щодо придбання товарів, робіт та послуг без застосування порядку проведення спрощених закупівель/електронних каталогів за наявності випадків, передбачених підпунктом 1 пункту 1 постанови № 169, приймається замовником.

Водночас підстави, за наявності яких замовник укладає договір про закупівлю без застосування спрощеної закупівлі та/або електронного каталогу, можуть бути підтверджені як внутрішніми документами (наприклад, наказом, розпорядженням, доповідною/службовою запискою, протоколом тощо), так і зовнішніми документами (наприклад, листом військової адміністрації, або

військового командування, або компетентних органів влади, установ, підприємств, організацій тощо).

Принагідно інформуємо, що перелік територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій затверджено наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25.04.2022 № 75 (зі змінами).

Натомість замовник самостійно визначає необхідність використання електронної системи закупівель для здійснення закупівлі у разі, якщо інформація про таку закупівлю належить до інформації з обмеженим доступом або її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці України та/або громадській безпеці і порядку (наприклад, під час закупівель послуг з будівництва укріплень та/або фортифікаційних споруд).

При цьому визначення понять “загроза національній безпеці України” та “громадська безпека і порядок” наведені у статті 1 Закону України “Про національну безпеку України”. Водночас відповідне обґрунтування має міститися у внутрішніх документах замовника.

Своєю чергою, правові та організаційні засади створення та функціонування національної системи захисту критичної інфраструктури, що є складовою законодавства у сфері національної безпеки, визначає Закон України “Про критичну інфраструктуру”. Статтею 8 цього Закону встановлено, що віднесення об’єктів до критичної інфраструктури здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. При цьому 12 липня 2022 року Урядом ухвалено постанову Кабінету Міністрів України № 787 “Про утворення Державної служби захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України”.

У разі, якщо у замовника існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв’язку із виникненням об’єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення спрощеної закупівлі або застосування електронного каталогу (які орієнтовно становлять відповідно від 8 та 4 робочих днів) наприклад, для термінового ремонту укріплень у закладах освіти (який слід здійснити до початку навчального року тощо), або для облаштування місць проживання внутрішньо переміщених та евакуйованих осіб, така закупівля може здійснюватись без застосування спрощеної закупівлі та/або електронного каталогу на підставі відповідних документів (як зовнішніх, наприклад доручень, заключень компетентних комісій, так і внутрішніх (актів обстежень, дефектних актів тощо)).

Щодо замовників, які здійснюють закупівлі без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель

Постанова 169 в редакції постанови № 723 конкретизує способи здійснення відповідних закупівель в умовах воєнного стану у залежності від різновиду замовників. Так, без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених Законами України “Про публічні закупівлі” та “Про оборонні закупівлі” закупівлі здійснюються:

1. Замовниками публічних/оборонних закупівель, які визначені частиною дев'ятою статті 3 Закону України “Про публічні закупівлі” та державними замовниками у сфері оборони. До таких замовників належать, зокрема, Міністерство оборони України та його розвідувальний орган, Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна прикордонна служба України, Служба зовнішньої розвідки України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державна спеціальна служба транспорту, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Управління державної охорони України та інші військові формування та/або частини.

2. Замовниками, що здійснюють публічні закупівлі для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2022 року № 185 “Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану”. До таких замовників належать: Акціонерне товариство “Українська залізниця”, військові адміністрації та центральні органи виконавчої влади.

При цьому звертаємо увагу, що визначення приналежності до таких замовників здійснюється суб'єктами самостійно на підставі документів, нормативно-правових актів тощо, інформацією про які такі суб'єкти володіють. Водночас замовники, здійснюючи такі закупівлі без використання електронної системи закупівель, мають дотримуватися принципів здійснення публічних закупівель, зокрема: максимальної економії, ефективності та запобігання корупційним діям і зловживанням.

Державні замовники у сфері оборони повинні відповідно до Закону України “Про оборонні закупівлі” дотримуватися таких принципів здійснення оборонних закупівель: своєчасність та відповідність прийнятим рішенням щодо захисту національних інтересів України, забезпечення потреб безпеки і оборони; ефективність використання коштів, результативність.

Щодо відповідальних за закупівлю

Звертаємо увагу замовників, що згідно з підпунктом 4-1 пункту 1 постанови № 169 в редакції постанови № 723, відповідальною за організацію та проведення закупівель, визначених у підпункті 1 цього пункту, може бути уповноважена особа або інша особа, визначена замовником.

Таким чином, замовник самостійно визначає особу, що організовує та проводить закупівлі. Такою особою може бути як уповноважена особа, що є відповідальною за організацію та проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі згідно Закону, так і інший працівник замовника.

При цьому якщо замовником відповідальною визначена інша особа замовника, у такому разі на неї не розповсюджуються вимоги Закону щодо тестування та інші вимоги, які визначені для уповноважених осіб.

Щодо здійснення оплат

Перелік повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, який визначено частиною другою статті 7 Закону, розповсюджується на договори про закупівлю, що укладені за результатом проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі з дотриманням вимог Закону.

Водночас такі повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, не передбачені для договорів, які укладені замовниками відповідно до постанови № 169.

Щодо інформування про здійснення публічних закупівель

Мінекономіки як Уповноваженим органом у сфері публічних закупівель з метою інформування про зміни та механізми здійснення публічних закупівель в умовах воєнного стану проведено низку заходів для замовників. Так, за посиланнями розміщено вебінари, які відбулись 4 та 7 липня 2022 року, на тему: “Публічні закупівлі у воєнний час: загальний огляд” та “Особливості застосування спрощених закупівель та використання електронного каталогу”, з якими рекомендуємо ознайомитись замовникам для однозначного застосування закупівельного законодавства:

<https://www.youtube.com/watch?v=EOuQBB7B-5c&t=4s>

<https://www.youtube.com/watch?v=InvnuRqbsTk>

Разом з тим, 13 липня 2022 року відбулась онлайн зустріч Першого віцепрем'єр-міністра України – Міністра економіки Свириденко Ю.А. за участі Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України та Державної податкової служби України з представниками органів місцевого самоврядування, Асоціації міст України, з питань щодо здійснення оборонних, публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану та порядку здійснення відповідних розрахунків. Оскільки під час вказаної зустрічі представниками органів місцевого самоврядування було надано перелік питань щодо застосування закупівельного законодавства, відповіді в межах компетенції Уповноваженого органу наведені у додатку.

Крім того, звертаємо увагу замовників, що ураховуючи частину другу статті 19 Конституції України, норми Закону, Положення про Міністерство економіки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459, Мінекономіки є єдиним Уповноваженим органом, основними функціями якого є забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері публічних закупівель, надання узагальнених відповідей рекомендаційного характеру щодо застосування законодавства у сфері публічних закупівель та безоплатних консультацій рекомендаційного характеру з питань закупівель на інформаційному ресурсі Уповноваженого органу, організація нарад і семінарів з питань закупівель та інформування громадськості про політику та правила здійснення публічних закупівель.

З огляду на це та на численні звернення суб'єктів сфери публічних закупівель під час проведення вищевказаних заходів, Мінекономіки як Уповноважений орган направляє узагальнений лист до відома та для врахування в роботі замовникам, органам, визначеним у статті 7 Закону, органам державної влади, органам місцевого самоврядування та правоохоронним органам.

Додаток: на 6 арк. в 1 прим.

Перший заступник
Міністра економіки України

Денис КУДІН

Товкай Анна, 596-67-48